

असोज २४ देखि सस्ता बजार

मधेसको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनमा सुधारको खाँचो

पीएफएम मूल्याङ्कनमा 'डी प्लस'

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । प्रत्येक वर्ष भै यसवर्ष पनि वडादशैंको अवसरमा जनकपुरधाम उद्योग वाणिज्य संघद्वारा गोपाल धर्मशालामा सहज र सहूलियत दरको सस्ता बजार संचालन गर्ने भएको छ ।
संघको बैठकले बडादशैं, दीपावली तथा छठ पर्वलाई लक्षित गर्दै जनकपुरधामको गोपाल धर्मशालामा हाटबजार सञ्चालन गर्ने निर्णय गरिएको कुरा सोमवार एक कार्यक्रम आयोजना गरी जनाकारी गराइएको हो ।
यसवर्ष असोज २४ गतेदेखि कार्तिक ४ गतेसम्म सञ्चालन गर्ने निर्णय गरिएको जनाइएको छ । अन्य वर्ष ८ दिनको हुने यसवर्ष ११ दिनसम्म घटस्थापनादेखि दशमीसम्म सञ्चालन हुने जनाइएको छ । चाडपर्वका बेला बजारमा उपभोक्ताको चाप

बढ्ने र दैनिक उपभोग्य वस्तुको मागसमेत बढ्ने भएकाले सहज आपूर्तिको लागि सस्ता बजार प्रत्येक वर्ष भै यसवर्ष पनि सञ्चालन गर्ने लागिएको संचले जनाएको छ ।
सस्ता बजार सफलतापूर्वक सञ्चालका लागि संचले विभिन्न उपसमितिहरू समेत गरेको छ । सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि संरक्षक तथा सल्लाहकार समिति र आपूर्ति तथा अनुगमन, प्रचार प्रसार, स्टल व्यवस्था, गुणस्तर तथा मूल्य निर्धारण लगायतका उपसमिति समेत गठन गरिएको छ ।
आपूर्ति तथा अनुगमन उपसमितिको संयोजकमा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी रहने व्यवस्था गरिएको छ । समितिले उद्योग वाणिज्य संघका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू, स्थानीय प्रशासन र सम्बन्धित सरकारी तथा व्यावसायिक निकायका प्रतिनिधिहरू सहभागी रहने निर्णयमा उल्लेख छ ।

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । मधेस प्रदेशको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा सुधारका खाँचो रहेको औल्याइएको छ । प्रदेश सरकारको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (पीएफएम) प्रणालीबारे गरिएको मूल्यांकनमा मधेश 'डि प्लस' रेटिङमा आएको हो ।
मधेश प्रदेश सरकारको गरिएको वित्तिय मूल्यांकनले समग्र कार्यसम्पादनमा 'डी प्लस' अंक देखाउँदै वित्तीय अनुशासन, बजेट कार्यान्वयन, सार्वजनिक लगानी र सेवा प्रवाहमा सुधार आवश्यक रहेको औल्याएको हो ।
प्रदेश सरकार, एसियाली विकास बैंक (एडीबी) र नेपाल आर्थिक पत्रकार समाज (सेजन्)को संयुक्त आयोजनामा जनकपुरधाममा आयोजित कार्यक्रममा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरिएको हो ।
प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्दै मुख्यमन्त्री कृष्णप्रसाद यादवले अध्ययनले प्रदेशको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको वास्तविक अवस्था तथ्य र प्रमाणका आधारमा उजागर गरेको बताए । उनका अनुसार अब पहिचान भएका कमजोरीलाई सुधार योजनामा रूपान्तरण गर्नु प्रदेश सरकारको प्राथमिकता हुनेछ ।
उनेले बजेटको विश्वसनीयता, सार्वजनिक लगानी व्यवस्थापन, नागरिक सहभागिता तथा राजस्व र खर्च व्यवस्थापनलाई सुधारका प्रमुख क्षेत्रका रूपमा उल्लेख गरे ।
प्रदेशका अर्थमन्त्री युवराज भट्टराईले प्रतिवेदनले प्रदेशको वित्तीय कार्यसम्पादनको तथ्यमा आधारित अवस्था देखाएको बताए । उनका अनुसार बजेट कार्यान्वयन, सार्वजनिक खरिद, आन्तरिक नियन्त्रण, वित्तीय प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन प्रतिवेदन उपयोगी आधार बनेछ ।
३२ सूचक र ८८ आयाममा मूल्यांकन
अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा मान्य सार्वजनिक वित्त

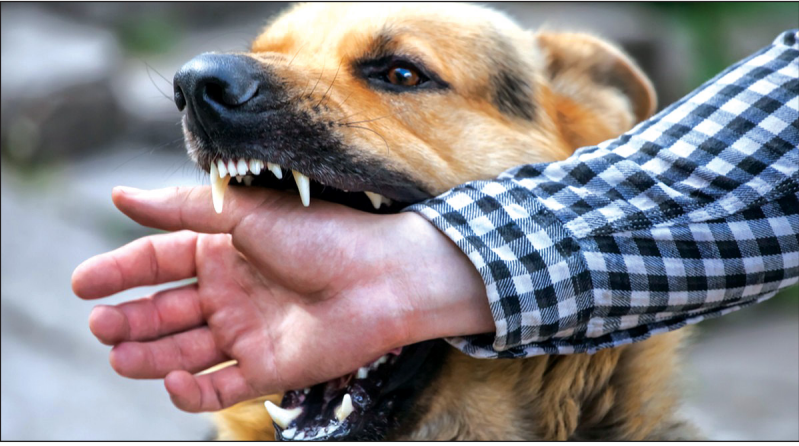
व्यवस्थापनसम्बन्धी मापदण्डका आधारमा गरिएको अध्ययनले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ देखि २०८०/८१ सम्मको अवस्थालाई समेटेको छ ।
मूल्याङ्कनमा ३२ वटा कार्यसम्पादन सूचक र ९८ वटा आयामलाई आधार बनाइएको थियो । सूचकका आधारमा प्रदेशले समग्रमा 'डी प्लस' प्राप्त गरेको छ भने आयाम तहमा 'डी' सबैभन्दा धेरै देखिएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।
प्रतिवेदनले भने प्रदेशको राजस्व तथा खर्चतर्फ अपेक्षित वास्तविक उपलब्धि हासिल हुन नसकेको देखाएको छ । बजेट निर्माण र सार्वजनिक लगानी योजनामा नागरिक तथा सरोकारवालाको सहभागिता सीमित रहेको तथा बजेटबाहिर रहेका निकायको वित्तीय अनुगमन पर्याप्त नभएको अध्ययनले औल्याएको छ । सेवा प्रवाहसम्बन्धी

सूचना सीमित हुनु पनि सुधार गर्नुपर्ने पक्षका रूपमा देखिएको छ ।
त्यसैगरी सार्वजनिक लगानी व्यवस्थापन, कर जोखिम व्यवस्थापन र पारिश्रमिक नियन्त्रणमा कमजोरी रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । सार्वजनिक खरिदको अनुगमन विभिन्न निकायमा खण्डीकृत रहेको तथा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमाथि प्रदेशसभाबाट समीक्षा हुन ढिलाइ हुने गरेको पनि अध्ययनले देखाएको छ ।
प्रदेशका अर्थ मन्त्रालयका सचिव सेवन्तक पोखरेलले मूल्याङ्कनबाट देखिएका कमजोरीलाई सुधारको प्राथमिकतामा राखिने बताए । उनले बजेटको विश्वसनीयता बढाउने, सार्वजनिक लगानी व्यवस्थापन सुधार गर्ने र राजस्व तथा खर्च प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने विषयलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने बताए । एडीबी

नेपालका कन्ट्री डाइरेक्टर अर्नो काउश्वाले मूल्याङ्कन पूरा हुनु सुधार प्रक्रियाको अन्त्य नभई नयाँ चरणको सुरुआत भएको बताए । उनका अनुसार अध्ययनबाट प्राप्त निष्कर्ष र अंकलाई अब स्पष्ट कार्ययोजना, प्राथमिकता र मापन गर्न सकिने सुधारका लक्ष्यमा बदल्न आवश्यक छ ।
सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन बलियो हुँदा करदाताको रकमको प्रभावकारी उपयोगसँगै गुणस्तरीय सार्वजनिक सेवा, आर्थिक अवसर र नागरिकको जीवनस्तर सुधारमा योगदान पुग्ने उनले बताए ।
एडीबी मनिफेस्टो सार्वजनिक क्षेत्र तथा सुशासन क्षेत्र विभागका निर्देशक छिडेम अकिनले पीएफएम मूल्याङ्कनले बजेटको विश्वसनीयता, पारदर्शिता, जवाफदेहिता र वित्तीय अनुशासन सुधार गर्न सहयोग पुग्ने बताइन् ।
प्रदेश सरकारले मूल्याङ्कन प्रतिवेदनलाई आगामी वित्तीय सुधारको आधार दस्तावेजका रूपमा प्रयोग गर्ने जनाएको छ । प्रतिवेदनमा औल्याइएका क्षेत्रलाई प्राथमिकताका आधारमा वर्गीकरण गरी चरणबद्ध सुधार कार्यक्रम बनाउने सरकारको तयारी छ ।
प्रदेश सरकारले वित्तीय अनुशासन मजबुत बनाउने, बजेटको विश्वसनीयता बढाउने, सार्वजनिक सेवा प्रवाह सुधार गर्ने र सार्वजनिक खर्चबाट अधिकतम प्रतिफल अर्थात् 'भ्यालु फर मनी' सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य अघि सारेको छ ।
मधेस प्रदेशको अर्थ मन्त्रालयको नेतृत्वमा सम्पन्न मूल्याङ्कनमा एडीबीको प्राविधिक सहयोग तथा नेपाल सरकारको अर्थ मन्त्रालयअन्तर्गत वित्तीय संधीयता समन्वय महाशाखासँग समन्वय गरिएको थियो । मूल्यांकन प्रक्रियामा अमेरिकी अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग (यूएसएआईडी)ले पनि सन् २०२५ जनवरीसम्म सहयोग गरेको थियो ।

वर्षेणी रेबिज प्रभावितको संख्या बढ्दै, खोपको चरम आभाव

टुडे समाचारदाता
काठमाण्डू । नेपालमा रेबिजको प्रभाव दिनानुदिन बढ्दै गएको छ । जनावरले मानिसलाई टोक्ने क्रम बढ्दै गएपछि खोपको आभाव समेत बढेको छ । प्रत्येक वर्ष मागअनुसार आपूर्ति हुन नसक्नु र कहिलेकाहीँ खोप खेर जानुले प्रभावितहरूले समयमै खोप पाउन नसकेको पाइएको छ ।
पछिल्लो पटक स्वास्थ्य सेवा विभाग, व्यवस्थापन महाशाखाले आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा प्रत्येक प्रदेशका स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रलाई दुई लाख ६४ हजार भाइल रेबिजविरुद्धको खोप पठाएको थियो । सो अवधिमा २ लाख २१ हजारभन्दा बढी मानिसलाई जनावरले टोकेको थियो । एक जना संक्रमितका लागि कम्तीमा तीन भाइल खोप आवश्यक पर्ने भए पनि करिब एक लाख भाइल खोप अगु भएको थियो ।
विभागअन्तर्गत आपूर्ति व्यवस्थापन शाखाका प्रमुख दर्यानिधि पन्तले प्रदेशहरूको माग बमोजिम नै खोप पठाउने गरिएको बताए । उनले भने, 'आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहमा पनि खोप पठाउँछौं । स्वास्थ्य संस्थामा एक जना मात्र सेवाग्राही आए पनि खोपको भाइल खोलुनुपर्ने भएकाले बाँकी डोज खेर जान्छ ।'
त्यसकारण पनि खोप अगु देखिएको हो ।'
नेपालमा जनावरको टोकाइ र रेबिज रोगको जोखिम लगातार बढ्दै गएको तथ्याङ्कले देखाउँछ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा देशभर १ लाख १९ हजार ३ सय ९२ वटा टोकाइका घटना दर्ता भएकोमा २०८०/८१ मा यो सन््या बढेर २ लाख १० हजार ३ सय १ पुगेको थियो । पछिल्लो आर्थिक वर्ष २०८१/८२ सम्म आइपुग्दा टोकाइका कुल घटना २ लाख २३ हजार ५ सय १० पुगेका छन् ।
स्वास्थ्य सेवा विभागअन्तर्गत इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखा (ईडीसीडी) का अनुसार प्रदेशगत आधारमा हेर्दा २०८१/८२ मा सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा ८० हजार १ सय ८५ जनावरको टोकाइका घटना दर्ता भएका छन् ।
यस्तै, कोशी प्रदेशमा ४२ हजार ९ सय ४, लुम्बिनी प्रदेशमा ३७ हजार १ सय ३५, मधेस प्रदेशमा २१ हजार ८०, गण्डकी प्रदेशमा १९ हजार २२, सुदूरपश्चिम प्रदेशमा १७ हजार ७ सय २८ र कर्णाली प्रदेशमा ५ हजार ४ सय ५६ वटा घटना अभिलेख गरिएका छन् ।
महाशाखाअन्तर्गत जुनोटिक तथा अन्य

डा. पोखरेलका अनुसार नेपालको कुल जनसंख्याको करिब ५० प्रतिशत हिस्सा उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रमा बसोबास गर्छ, जसमा बालबालिकाहरू बढी प्रभावित हुने गरेका छन् ।

सरुवा रोग नियन्त्रण शाखाका प्रमुख डा. अमृत पोखरेलले नेपालमा रेबिजको मुख्य स्रोत र जोखिमका कारणहरूबारे अध्ययन गर्दा कुकुरको टोकाइ नै सबैभन्दा ठुलो कारक देखिएको बताए । उनले भने, 'कुल जनावरको टोकाइमध्ये करिब ९६ प्रतिशत घटना कुकुरकै कारण हुने गरेका छन् । यस रोगका कारण नेपालमा वार्षिक रूपमा करिब १०० जनाको मृत्यु हुने गरेको छ ।'
डा. पोखरेलका अनुसार नेपालको कुल जनसंख्याको करिब ५० प्रतिशत हिस्सा उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रमा बसोबास गर्छ, जसमा बालबालिकाहरू बढी प्रभावित हुने गरेका छन् । रेबिजको जोखिमस्तर र भौगोलिक वितरणलाई हेर्दा देशलाई न्यून, मध्यम र उच्च जोखिम क्षेत्रमा वर्गीकरण गरिएको छ । तराई तथा दक्षिणी भूभाग उच्च जोखिम क्षेत्रमा पर्छन् भने मध्यपहाडी भाग मध्यम र हिमाली क्षेत्र न्यून जोखिमको सूचीमा रहेका छन् ।
उच्च तथा मध्यम जोखिमयुक्त क्षेत्रका बासिन्दाका लागि समयमै उपचार तथा खोप सेवाको ठुलो आवश्यकता देखिएको छ । यो जोखिम न्यूनीकरण गर्न र टोकाइपछिको रेबिजविरुद्धको

खोप सेवा सहज बनाउन देशभर कुल २८६ वटा सेवा केन्द्रहरू सञ्चालनमा रहेका छन् ।
प्रदेशगत आधारमा कर्णालीमा ५८, कोशीमा ५४, गण्डकीमा ४८, लुम्बिनीमा ४३, बागमतीमा ३५ तथा मधेस र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा २४-२४ वटा एआरभी (एन्टी-रेबिज भ्याक्सिन) सेवा केन्द्रहरू स्थापना गरिएका छन् । नेपालले सन् २०३० सम्ममा कुकुरको टोकाइबाट हुने रेबिजजन्य मृत्युदरलाई शून्यमा झार्ने लक्ष्य राखेको छ ।
शुक्रराज टुपिकल तथा सरुवा रोग अस्पतालका निर्देशक डा. अनुप बास्तोलाका अनुसार सो अस्पतालमा मात्रै वार्षिक १६ देखि १८ जनासम्म रेबिज संक्रमितको मृत्यु हुने गरेको तथ्याङ्क छ । करिब ९९ प्रतिशत रेबिज कुकुरको टोकाइबाटै हुने भएकाले समयमै सावधानी र सही उपचार नपाउँदा बिरामीले ज्यान गुमाउने गरेको सरुवा रोग विशेषज्ञहरू बताउँछन् ।
इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाका निर्देशक डा. अनुज भट्टचनका अनुसार पनि मानव रेबिजका करिब ९९ प्रतिशत घटना कुकुरसँग नै सम्बन्धित छन् । उनले उच्च जोखिममा रहेका नागरिक, विशेष गरी बालबालिकालाई लक्षित गरी देशभरका २८६ वटा सेवा केन्द्रमार्फत रेबिजविरुद्धको खोप सेवा प्रभावकारी बनाउने प्रयास भइरहेको बताए ।
चिकित्सकहरूका अनुसार कुकुर, बिरालो वा अन्य सम्भावित रेबिज संक्रमित जनावरले टोकेमा वा चिथोरेमा घटनालाई सामान्य ठानेर उपचारमा ढिलाइ गर्नु हुँदैन । यस्तो अवस्थामा घाउलाई साबुन र बगिरहेको पानीले कम्तीमा १५ मिनेटसम्म राम्ररी धुनुपर्छ र घाउमा खुसानी, तेल, माटो, जडीबुटी वा अन्य कुनै पनि घरेलु पदार्थ लगाउनु हुँदैन ।

मधेश प्रदेशको राजधानी साँस्कृतिक नगरी
जनकपुरधाम स्थित होटल

PIZZA, BURGER and MOMO

AVAILABLE NOW

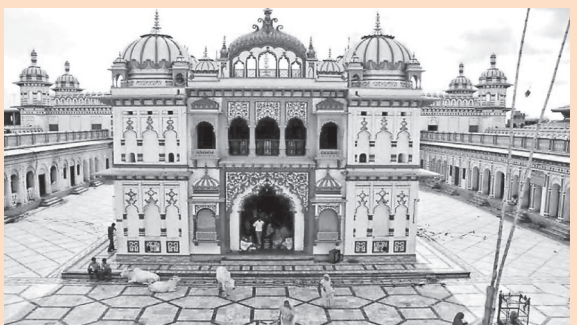
IN MITHI RESTAURANT,
JANAKPUR

ON THE TOP OF
HOTEL ANJANI SUITE, JANAKPURDHAM

सम्पर्क

08१-५२ ११0१, ८७0५६३0५0१ ८८५80३0५0२, ८८५80२७५८१

हनुमान मार्ग, कपालमोचनी सर, जनकपुरधाम-८, धनुषा

अन्यत्र गरेको पापबाट जनकपुरधाममा मुक्ति पाउन सकिन्छ । जनकपुरधाममा गरेको पापबाट मुक्ति पाउने स्थान अन्यत्र छैन ॥

सम्पादकीय

कानुन विपरित काम नगर

सर्वोच्च अदालतका पूर्व प्रधानन्यायाधिश चोलेन्द्र शम्सेर जबरालाई प्रहरीले बिना कारण पक्राउ गरेको गंभीर आरोप लागेको छ।पूर्वप्रधानन्यायाधिशलाई पक्राउ गर्न प्रहरीले कानुनी प्रकृया पुरा गरेको थिएन् ।उनलाई सुरक्षाको कारण बताए प्रहरीले मध्यराती घरबाट नै पक्राउगारि नियन्त्रणमा लिएको थियो ।त्यसको सर्वत्र आलोचना भइरहेको छ ।बिना कारण पक्राउ गरिएको जबरालाई प्रहरीले साँफ्न उनको निवासमा पुग् याएका थिए ।प्रहरीले जबरालाई पक्राउ गर्नुको कारण खुलाउन नसक्दा विपक्षी दलका नेताहरुले मात्र नभै सत्तारुढ दल र अन्य विभिन्न संघसंस्थाहरुले बिरोध गरे ।धेरैको बुभाईमा सरकारले जबरालाई धम्काउन पक्राउ गरिएको थियो ।जबरा प्रधानन्यायाधिश रहेको बेला अत्यन्त बिबादाषद थिए ।उनी कयौं बिबादमा मुछिएका थिए ।उनको सेवाको समाप्तीपनि महाअभियोग लागेकै अवस्थामा भयो ।पछिल्लो समयमा पनि उनले न्यायालय र राजनीतिक क्षेत्रमा चलखेल गरेको कारण प्रहरीले पक्राउ गरेको कतिपयले बताएका छन् ।जबरा जतिसुकै बिबादाषद भएपनि उनी पूर्व प्रधानन्यायाधिश हुन् ।नेपालको इतिहासमा पूर्व प्रधानन्यायाधिश पक्राउ पर्ने जबरा पहिला हुन् ।सरकारले दोस्रो दिन सम्मपनि जबरालाई पक्राउ गरेको कारण खुलाउन सकेको छैन ।राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगले पक्राउमा संलग्न रहेका जिम्मेवार प्रहरी अधिकारीलाई कारवाही गर्न भनेको छ ।संयुक्त राष्ट्र संघको ८१ औं महासभाबाट फर्केको २४ घण्टा नबित्दै जबरालाई पक्राउ गरिएको थियो ।राज्यले गर्ने कुनैपनि काम कानुनको परिधिभित्र रहेर मात्र गर्नुपर्छ ।आफू खुशी सरकारले काम गर्न थालेपछि जनअसन्तुष्टि बढनेछ ।प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह स्वच्छ छवि भएको व्यक्तित्वको रुपमा स्थापित छन् ।तर उनको कयौं कार्यहरु अत्यन्त विवादाषद र उनको छविमा धक्का लाग्ने किसिमको रहेको छ ।सरकार गठन भएको ६ महिना भित्र गरिएको धेरै राम्रा कामहरु भएपनि केहि कार्यले आलोचकहरुको संख्यामा भारी बृद्धि गरेको छ ।सरकारले कानुन बनाउने मात्र नभै त्यसको कार्यान्वयनको सर्वाधिक जिम्मेवार पक्ष हो ।जबराको प्रकरणमा सरकारले सबै कानुनको उल्लंघन गरेको मात्र नभै नागरिकको मानवअधिकारको समेत गंभीर हनन गरेको छ ।प्रधानमन्त्री शाहको काम कारवाही व्यक्ति चाहना र स्वार्थ अनुकुल हुनु हुँदैन ।सरकारी कामकारवाही जति न्यायोचित भए त्यती नै सरकारको लोकप्रियता बढनेछ ।देशमा बाढी, पहिरोको विपद् रहेको बेला पूर्व प्रधानन्यायाधिशलाई अनाहकमा पक्राउ गरेर सरकार आलोचित भएको छ ।सरकारको कयौं कार्यको प्रतिनिधि सभा र बाहिर समेत राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी(रास्वपा)का सांसद र नेताहरुले आलोचना गर्न थालेका छन् ।त्यस सम्बन्धमा सरकार गंभीर हुनुपर्छ ।रास्वपाका सबै सांसद मन्त्री बन्नका लागि मात्र सरकारको आलोचना गरेको होइन ।सरकारलाई समयमै सचेत गराउन चाहेको छ ।यसलाई हलुका किसिमले लिन हुँदैन ।

सुत्केरी महिला तथा श्रीमानलाई प्रसूति स्याहार र परिवार योजना

विश्वमा दिनप्रतिदिन जनसंख्या वृद्धिदर घट्दै गइरहेको छ। यसै सन्दर्भमा विकासोन्मुख देशहरूमा पनि यो क्रम जारी छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार, ६० वर्ष वा सोभन्दा माथिका ज्येष्ठ नागरिकको संख्या २०६८ देखि २०७८ सम्म ३८.२ प्रतिशतले बढेको देखिन्छ। औसत आयु बढिरहेको अवस्थामा राज्यले सामाजिक सुरक्षा भत्ताको बजेट हरेक वर्ष बढाउनुपरेको छ। साथै, उपचार र केयरटेकर (हेरचाहकर्ता) लगायतमा परिवारको खर्चसमेत बढिरहेको छ।

यसका मुख्य कारणहरूमा बसाइँसराइ, रोजगारी तथा अध्ययनका लागि घरबाट बाहिर जानु, परिवारको संरचनामा परिवर्तन हुनु, बेरोजगारी बढ्नु, कमाउने सदस्यको संख्यामा कमी हुनु, तथा शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा सहुलियत दरमा उपलब्ध नहुनु रहेका छन्। यसबाहेक, सरकारले दिने प्रसूति बिदा तथा प्रसूतिसम्बन्धी आकर्षक प्याकेजहरूको कमी, प्रजनन दरमा कमी, औसत आयुमा वृद्धि, तथा युवा-युवतीहरूमा विवाह गर्न निरुत्साहित हुनु जस्ता विभिन्न प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष कारणहरू पनि छन्। यस्ता कारणले गर्दा मानिसहरूलाई सन्तान जन्माउने इच्छा हुँदाहुँदै पनि सन्तान जन्माउन नसकिरहेको अवस्था देखिन्छ।

स्वास्थ्य मन्त्रालयले 'सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार ऐन, २०७५' संशोधनका लागि तयार पारेको विधेयकमा एक महत्वपूर्ण व्यवस्था प्रस्ताव गरिएको छ। सरकारले सुत्केरीलाई कम्तीमा ६ महिना तलबसहितको प्रसूति बिदा र श्रीमानलाई ४२ दिनसम्म तलबसहितको प्रसूति स्याहार बिदा दिने व्यवस्था प्रस्ताव

गर्नु हामी तमाम नेपालीका लागि खुसीको कुरा हो।

यसै सन्दर्भमा, जनसंख्या संकायमा अध्ययनरत विद्यार्थी भएको हिसाबले म केही कुरा राख्न चाहन्छु। नेपाली जनमानसमा विगतका वर्षदेखि आमा र बच्चाका लागि उपलब्ध गराउँदै आएको सेवा-सुविधा दुई सन्तानका लागि मात्र सीमित हुनेछ भन्ने धारणा सर्वत्र रहेको पाइन्छ। यसका लागि, दुई सन्तान मात्र नभई सोभन्दा बढी सन्तान पनि परिवार योजनासहित जन्माउने सबैका लागि लागू हुने गरी यस ऐनमा संशोधन हुन जरुरी छ। साथै, यो व्यवस्था सरकारी क्षेत्रबाहेक निजी, गैरसरकारी संस्था, शिक्षण संस्था, संस्थान, बैंक, प्रतिष्ठान तथा अन्य सबै क्षेत्रमा लागू हुने गरी ल्याउन जरुरी देखिन्छ। यसले राज्यलाई भविष्यमा आउन सक्ने विभिन्न किसिमका कठिनाइहरूको निराकरण गर्न सहयोग पुग्नेछ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालको कुल जनसंख्या २ करोड ९१ लाख ६४ हजार ५७८ रहेको छ। जसमा महिलाको संख्या करिब १ करोड ४९ लाख रहेको छ भने पुरुषको संख्या १ करोड ४२ लाख ५३ हजार ५५१ रहेको छ।

१५ देखि ४८ वर्षको प्रजनन उमेर समूहका विवाहित महिलाको संस्था:

१५ देखि १९ वर्ष: २१३,३२०
 २० देखि २४ वर्ष: ९२०,६६५
 २५ देखि २९ वर्ष: १,१७०,४८०
 ३० देखि ३४ वर्ष: १,१२०,४७९
 ३५ देखि ३९ वर्ष: १,०८०,०९४
 ४० देखि ४४ वर्ष: ९०३,२८३

नेपाली जनमानसमा विगतका वर्षदेखि आमा र बच्चाका लागि उपलब्ध गराउँदै आएको सेवा–सुविधा दुई सन्तानका लागि मात्र सीमित हुनेछ भन्ने धारणा सर्वत्र रहेको पाइन्छ। यसका लागि, दुई सन्तान मात्र नभई सोभन्दा बढी सन्तान पनि परिवार योजनासहित जन्माउने सबैका लागि लागू हुने गरी यस ऐनमा संशोधन हुन जरुरी छ।

४५ देखि ४९ वर्ष: ७३६,९१८
 जम्मा: ६,१४५,०३९

१५ देखि ४८ वर्षको प्रजनन उमेर समूहका अतिवाहित महिलाको संस्था:

१५ देखि १९ वर्ष: १,२५८,६०५
 २० देखि २४ वर्ष: ५६१,३९८
 २५ देखि २५ वर्ष: १६६,६०४ (नोट: २५–२९ वर्ष)
 ३० देखि ३४ वर्ष: ४८,५०३
 ३५ देखि ३९ वर्ष: २४,५२१
 ४० देखि ४४ वर्ष: १६,०८८

देखिन्छ–दुर्गम क्षेत्रका विमानस्थललाई आवश्यक सेवाका रूपमा व्यवस्थित गर्ने र काठमाडौँ केन्द्रित अन्तर्राष्ट्रिय हवाई चापका लागि दीर्घकालीन दूलो क्षमताको विकल्प तयार गर्ने।

जिगम्वन विमानस्थलको सीमा र नयाँ केन्द्रको प्रश्न

त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल नेपालका लागि एउटा विमानस्थल मात्र होइन, देशको प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय प्रवेशद्वार पनि हो । संघीय राजधानी, सरकारी निकाय, व्यापारिक केन्द्र, पर्यटन र अधिकांश अन्तर्राष्ट्रिय यात्रु यससँग जोडिएका छन्। तर काठमाडौँ उपत्यकाको भौगोलिक र सहरी संरचनाले विमानस्थल विस्तारका आफ्नै सीमा छन्। विमानस्थल वरिपरि घना बस्ती बढेको छ । धावनमार्ग, टर्मिनल, पार्किङ र अन्य संरचना विस्तार गर्न पर्याप्त खाली क्षेत्र उपलब्ध छैन। यात्रु चाप बढ्दै जाँदा उडान ढिलाइ, पार्किङ, सुरक्षा व्यवस्थापन र आकस्मिक अवस्थामा वैकल्पिक व्यवस्था जस्ता प्रश्न पनि महत्वपूर्ण बन्दै जान्छन् । त्रिभुवन विमानस्थलको स्तरोन्नति आवश्यक छ र सरकारले त्यसका लागि आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा रु. १ अर्ब ५३ करोड विनियोजन गरेको छ। तर स्तरोन्नतिले विमानस्थलको सबै भौगोलिक सीमा हटाउँदैन। त्यसैले काठमाडौँको विद्यमान क्षमता व्यवस्थापन गर्दै भविष्यका लागि अर्को दूलो हवाई केन्द्रको सम्भाव्यता खोज्नु स्वाभाविक बहस हो ।

पोखरा र गौतम बुद्धपछि निजगढ किन चाहियो ?

पोखरा र गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणपछि 'अब निजगढ किन ?' भन्ने प्रश्न उठ्नु स्वाभाविक हो। तर तीनवटै विमानस्थलको उद्देश्य एउटै छैन। गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल लुम्बिनी र पश्चिम नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय हवाई सम्पर्कका लागि महत्वपूर्ण छ। पोखरा विमानस्थल पोखरा तथा

गण्डकी क्षेत्रको पर्यटन र अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क विस्तार गर्ने उद्देश्यसँग जोडिएको छ। निजगढको अवधारणा भने काठमाडौँको विकल्पसहित दूलो क्षमताको अन्तर िष्ट्रिय हवाई केन्द्र निर्माण गर्ने योजनासँग सम्बन्धित छ। तर अहिलेको वास्तविकता भने फरक छ। पोखरा र गौतम बुद्धमा अपेक्षित अन्तर्राष्ट्रिय उडान विस्तार हुन सकेको छैन। यसले नयाँ विमानस्थल निर्माणअघि एउटा गम्भीर पाठ दिएको छ–पूर्वाधार निर्माण गर्नु र त्यसलाई व्यावसायिक रूपमा चलाउन सक्नु अलग विषय हुन् । विमानस्थलको आवश्यकता बुझ्दा काठमाडौँ, भैरहवा र पोखराका विमानस्थलको भूमिकालाई पनि हेर्नुपर्छ । एउटा विमानस्थल बनेपछि अर्को विमानस्थलको आवश्यकता समाप्त हुन्छ भन्ने धारणा सही हुँदैन । देशको भौगोलिक अवस्था, यात्रुको माग र भविष्यको विकासलाई हेरेर विमानस्थलको योजना बनाउनुपर्छ । निजगढमा प्रस्ताव गरिएको विमानस्थलको चर्चा गर्दा टुन्जिट सेवाको विषय पनि आउँछ । नेपाल हुँदै अर्को देशमा जाने यात्रु र विमानलाई सेवा दिन सकिने सम्भावना यससँग जोडिएको छ । यस्तो सम्भावना पूरा गर्न विमानस्थल सार बनाएर पुग्दैन । सडक, होटल, यातायात, सुरक्षा, सेवा र अन्य पूर्वाधार पनि आवश्यक हुन्छन् ।

त्यसैले विमानस्थल निर्माणलाई एउटा भवन वा

धावनमार्गको आयोजना मात्र नभई पूर्वाधारको समग्र योजनाका रूपमा बुझ्नुपर्छ । त्यसैले निजगढ बनेपछि त्रिभुवन, पोखरा र गौतम बुद्धको भूमिका के हुने भन्ने स्पष्ट राष्ट्रिय हवाई रणनीति पहिले नै आवश्यक छ। नत्र एउटा विमानस्थलमा चाप बढिरहने र अर्को विमानस्थलमा महँगो पूर्वाधार कम उपयोग हुने अवस्था दोहोरिन सक्छ।

निजगढ : आवश्यकता कि विकल्प ?

निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको सम्भाव्यता अध्ययन सन् १९९५ भै भएको थियो। आठौँ पञ्चवर्षीय योजनादेखि यसलाई योजनामा समेटिंदै आएको र पछि राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाका रूपमा आँघ बढाइएको हो। प्रारम्भिक अध्ययनदेखि जग्गा, नदी नियन्त्रण, वातावरणीय अध्ययन, मास्टर प्लान र डीपीआरसम्म राज्यले विभिन्न चरणमा खर्च गरिसकेको छ। हालको प्रस्तावित संरचनामा पनि आयोजना सानो छैन। पहिलो चरणमा करिब १,९३३ हेक्टर क्षेत्रफलमा दुईवटा धावनमार्गसहित अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डको टर्मिनल र आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्ने अनुमान गरिएको छ। सम्पूर्ण आयोजना करिब ३,८४५ हेक्टरमा विकास गर्ने प्रस्ताव छ। हालसम्म तयारीका विभिन्न काममा करिब डेढ अर्ब रूपैयाँ खर्च भइसकेको विवरण सार्वजनिक भएको छ ।

त्यसैले निजगढलाई अब 'एउटा नयाँ विमानस्थल बनाउने' सामान्य आयोजनाका रूपमा मात्र हेर्न मिल्दैन। यसमा विगतको लगानी, भविष्यको माग र दीर्घकालीन राष्ट्रिय हवाई रणनीति जोडिएको छ।

छिमेकीको अनुभव : विमानस्थल पूर्वाधारलाई मतिप्यको आधार मान्ने नीति

नेपालको हवाई पूर्वाधार बहसलाई छिमेकी मुलुकको अभ्यासबाट पनि अलग गरेर हेर्न मिल्दैन। भारतले पछिल्लो दशकमा विमानस्थललाई यात्रु ओसारपसार गर्ने संरचनामात्र नभई क्षेत्रीय अर्थतन्त्र, व्यापार, पर्यटन र रोजगारीको पूर्वाधारका रूपमा विस्तार गरिरहेको

सर्वोच्च अदालतको आदेशपछि आयोजना थप कानुनी र वातावरणीय परीक्षणको विषय बनेको छ। त्यसैले अब कति क्षेत्रफलमा निर्माण गर्ने, कुन चरणमा काम गर्ने, रूख कटान कति घटाउन सकिन्छ, क्षतिपूर्ति तथा संरक्षण कसरी गर्ने र स्थानीय बस्तीलाई कसरी व्यवस्थापन गर्ने भन्ने प्रश्नसँगै समाधान खोज्नुपर्छ। प्रस्तावित क्षेत्रसँग निजगढ आसपासका ठाँगिया बस्ती, मटियानी र काँटाउडजस्ता बस्ती जोडिएका छन्। जग्गा तथा मुआब्जाको विषय पनि अझै पूर्ण रूपमा अलग भएको छैन। त्यसैले स्थानीयलाई आयोजनाको विरोधी वा विकासविरोधीका रूपमा हेर्नुभन्दा उनीहरूको भूमि, जीविकोपार्जन र पुन:स्थापनाको प्रश्नलाई परिरोजनाको ढिजाइनमै समेट्नु आवश्यक छ।

निष्पत्ति प्रश्न : अब पैसा कहाँबाट ल्याउने ?

निजगढको पछिल्लो बहसमा सबैभन्दा नयाँ र महत्वपूर्ण पक्ष लगानी मोडालिटी हो। सरकारले दूला पूर्वाधार आयोजनाका लागि आवश्यक दूलो पूँजी जुटाउन कठिनाई भोगिरहेको अवस्थामा निजी क्षेत्रको लगानीलाई विकल्पका रूपमा अधि सारिएको छ। प्रधानमन्त्री बालेन्द्र (बालेन) शाहले प्रमुख उद्योगी-व्यवसायीसँग छलफल गर्दै निजगढमा स्वदेशी तथा विदेशी निजी लगानी भित्र्याउने सम्भावनाबारे चासो देखाएका छन्। विनोद चौधरी, चन्द्र ढकाल, पवन गोल्थान र उमेश श्रेष्ठलगायत व्यवसायीसँग भएको छलफलले सार्वजनिक-निजी साझेदारी (पीपीए), संयुक्त लगानी वा अन्य वित्तीय मोडालिटीमार्फत आयोजना अधि बढाउने बहसलाई नयाँ चरणमा पुर्‍याएको छ। सरकारको आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेटले पनि निजगढ विमानस्थलको निर्माण मोडालिटी छ महिनाभित्र यकिन गर्ने घोषणा गरेको छ। साथै गौतम बुद्ध र पोखरा विमानस्थल सञ्चालन व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने नीति पनि दिइएको छ। यसले सरकार आफैँले विमानस्थल निर्माण र सञ्चालनमा सबै वित्तीय तथा व्यवस्थापकीय भार वहन गर्ने पुरानो शैलीबाट वैकल्पिक मोडालिटी खोजिरहेको देखाउँछ ।

तर निजी लगानी खोज्नु आफैँमा समाधान होइन। लगानीकर्ताका लागि प्रतिफल, कानुनी सुरक्षा, सञ्चालन अधिकार, जोखिम बौद्धिर्गत र बजार सुनिश्चितता आवश्यक हुन्छ। त्यसैले 'पैसा कसले हाल्ने ?' सँगै 'जोखिम कसले लिने ?' र 'लगानी कसरी फिर्ता हुने ?' भन्ने प्रश्नको पनि स्पष्ट उत्तर चाहिन्छ।

अन्तिम प्रश्न : विमानस्थल चाहिएको हो कि हवाई रणनीति ?

निजगढको बहसलाई केवल 'नेपाललाई अर्को अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल चाहिन्छ कि चाहिँदैन' भन्ने दुई विकल्पमा सीमित गर्नु पर्याप्त छैन। नेपालमा विमानस्थलको संख्या कम छैन। समस्या धेरै ठाउँमा नियमित उडान र प्रभावकारी उपयोगको हो। अर्कोतर्फ त्रिभुवन विमानस्थलमा अन्तर्राष्ट्रिय यात्रुको दूलो हिस्सा केन्द्रित छ र काठमाडौँको भौगोलिक सीमाले यसको दीर्घकालीन विस्तारलाई चुनौती दिएको छ। पोखरा र गौतम बुद्धमा गरिएको दूलो लगानीले पनि अपेक्षित अन्तर्राष्ट्रिय उडान पाउन सकेको छैन। दुर्गम क्षेत्रका विमानस्थलहरू भने नियमित सेवाको अभावमा संघर्ष गरिरहेका छन्। त्यसैले नेपाललाई एकैपटक तीन तहको हवाई रणनीति चाहिन्छ–त्रिभुवन विमानस्थलको तत्कालीन क्षमता सुधार, पोखरा र गौतम बुद्धलाई उनीहरूको क्षेत्रीय भूमिकाअनुसार व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन गर्ने योजना, र भविष्यको दूलो अन्तर्राष्ट्रिय हवाई मागलाई धान्न सक्ने निजगढजस्तो आयोजनाको दीर्घकालीन सम्भाव्यता। निजगढ निर्माण गर्ने निर्णय भए पनि वातावरणीय र स्थानीय प्रश्नलाई बेवास्ता गरेर अधि बढ्न सकिँदैन। वातावरणीय संरक्षणको नाममा भविष्यको पूर्वाधार आवश्यकतालाई अनिश्चितकालसम्म रोक्नु पनि समाधान होइन। त्यसैगरी दूलो विमानस्थलको सपना देखाएर वित्तीय स्रोत, यात्रु माग र सञ्चालन मोडालिटीको यथार्थ हिसाब नगर्नु पनि उचित हुँदैन।

अन्तत: निजगढको वास्तविक गाँठो केही छ भन्ने प्रश्नको उत्तर एउटै शब्दमा दिन सकिँदैन। अदालतले पुरानो प्रक्रियामाथि प्रश्न उठायो, वातावरणले नयाँ प्रक्रियाको सीमा तोक्छ, स्थानीय प्रश्नले सामाजिक स्वीकृति माग्छ। तर अहिले आयोजना निर्माणमा लैजाने सबैभन्दा ठोस प्रश्न भने पैसा कहाँबाट ल्याउने, कुन मोडलमा बनाउने र निर्माणपछि विमानस्थललाई कसरी व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन गर्ने भन्ने हो। नेपालको हवाई इतिहास चाँसे मैदानबाट सुरु भएको थियो। सात दशकपछि प्रश्न फेरि विमानस्थलको संख्याको मात्र होइन, कस्तो हवाई पूर्वाधारले आगामी पुस्ताको नेपाललाई विश्वसँग जोड्न सक्छ भन्ने ठाउँमा आइपुगेको छ। निजगढको निर्णय पनि यही दीर्घकालीन दृष्टिबाट हुनुपर्छ।

लेखक कृषि र पर्यटन अभियान्ता, उपभोक्ता अधिकारकर्मी एवं प्रशिक्षक हुनुहुन्छ ।

नेपालको राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

स्मरण रहोस्, जन्मदर र प्रजनन दर फरक कुरा हुन्। हाम्रो जस्तो देशका लागि भविष्यमा यसले गम्भीर समस्या निम्त्याउन सक्छ। यसै सन्दर्भमा, प्रत्येक प्रजनन ओम्पेका महिला वा पुरुषहरूले नेपालमा उपलब्ध परिवार योजनाका साधनहरूका बारेमा अनिवार्य जानकारी लिन आवश्यक छ। साथै, सरकारले पनि ती साधनहरू सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सधैँ उपलब्ध हुने सुनिश्चितता गर्नुपर्दछ। यसैगरी, स्वास्थ्य मन्त्रालयले हरेक वर्ष १३ औँ राष्ट्रिय परिवार योजना दिवस मनाउँदै आइरहेको छ। यस वर्ष 'विपद् होस् वा सामान्य अवस्था, परिवार योजना सबैको आवश्यकता' भन्ने मूल नाराका साथ प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सम्बन्धित संघसंस्थाहरूले स्थानीय आवश्यकता, स्रोत तथा परिस्थिति अनुसार विभिन्न सन्चेतनामूलक तथा सेवा प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमसहित 'राष्ट्रिय परिवार योजना दिवस' मनाइरहेका छन्।

तसर्थ, भावी सन्ततिहरूले सन्तान जन्माउन, उपयुक्त शिक्षा र रोजगारी आदिका विषयमा सोचविचार गरी भावी परिवारको योजना तयार गरेर सुन्दर र खुसी परिवार निर्माण गर्न सफल हुनेछन्, जसले समुदाय, परिवार तथा राज्य सबैलाई फाइदा पुनेछ। यही सन्दर्भमा, १३ औँ राष्ट्रिय परिवार योजना दिवस २०८३ को हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

–(विष्णु बास्कोटा जनसंख्या विषयमा अध्ययनरत विद्यार्थी हुन्। उनी त्रिभुवन विश्वविद्यालय, जनसंख्या अध्ययन केन्द्रीय विभाग कीर्तिपुर, काठमाडौँमा अध्ययनरत छन्।)

विष्णु बास्कोटा

४५ देखि ४९ वर्ष: ११,६०२

जम्मा: २,०८७,३२१

औसत १५ देखि ४९ वर्षका महिलाको प्रजनन दर १.९४ रहेको छ । नेपालको राष्ट्रिय जनगणना २०६८ सालको तुलनामा २०७८ मा प्रजनन दर ०.६६ ले घटेर १.९४ मा आएको छ, जुन २५.४ प्रतिशतले घटेको पाइन्छ । यो प्रतिस्थापन तहभन्दा कम हो। प्रतिस्थापन तह २.१ हुनुपर्छ । नेपालको कुल जन्मदर प्रतिहजार १४.४२ रहेको छ। हाल नेपालको जन्मदर राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार प्रजनन दर १.९२ प्रतिमहिलामा छ। (स्रोत:

युरोपेली एकताको आधार सम्भाउँदै पोप लियोद्वारा शान्ति र संवादको आह्वान

एपी मेट्टज । पोप लियो चौधौँले सोमबार धार्मिक नेताहरूलाई शान्ति र एकताको सन्देश फैलाउन आग्रह गर्नुभएको छ । दोस्रो विश्वयुद्धपछि युरोपको एकीकरणमा संवादले खेलेको भूमिकाको स्मरण गर्दै उहाँले फ्रान्सको चारदिने भ्रमण मेट्ट जबाट समापन गर्नुभएको हो ।

लक्जमबर्ग र जर्मनीको सीमासँग नजिक रहेको पूर्वीफ्रान्सेली सहर मेट्ट जमा आयोजित अन्तरधार्मिक बैठकमा पोप लियोले यहुदी, मुस्लिम, प्रोटेस्टेन्ट र अर्थोडक्स धार्मिक नेताहरूलाई सम्बोधन गर्नुभयो । बैठक युरोपेली एकताका संस्थापक नेतामध्ये एक फ्रान्सेली क्याथोलिक राजनीतिज्ञ रोबर्ट शुमानको नाममा रहेको सम्मेलन केन्द्रमा आयोजना गरिएको थियो ।

युद्ध, आप्रवासन र सामाजिक ध्रुवीकरणजस्ता चुनौतीको सामना गर्ने युरोपले संवादको आफ्नो परम्परा सम्भरनुपर्ने सन्देश दिन पोपले भ्रमणको अन्तिम कार्यक्रम मेट्टजमा राख्नुभएको हो ।

सम्बोधनका क्रममा उहाँले प्रतिद्वन्द्वीबीच पनि संवाद अघि बढाउने शुमानको उदाहरण प्रस्तुत गर्दै सीमापार मित्रता

र शान्ति प्रवर्द्धन गर्नु धार्मिक नेताहरूको साझा दायित्व भएको बताउनुभयो ।

“हिंसा वा दमनलाई जायज ठहराउन ईश्वरको नाम लिनु त्यो नामको अपमान गर्नु हो,” पोपले भन्नुभयो । धार्मिक संवादले ‘हृदय र शब्दको निशस्त्रीकरण’को आह्वान गर्नुपर्ने उहाँको भनाइ थियो ।

दूलो जनसमूह र सुरक्षा व्यवस्था

फ्रान्सको भ्रमणका क्रममा पोपले युरोपले आफ्नो क्रिस्चियन

विरासतलाई सम्भरनुपर्ने र त्यसलाई वर्तमान नैतिक तथा भू-राजनीतिक चुनौतीसँग जोड्नुपर्ने सन्देश दिनुभएको छ ।

आइतबार लुदेँसस्थित क्याथोलिक तीर्थस्थलमा उहाँले फ्रान्समा हालै पारित चर्किट्सकीय सहयोगमा मृत्युवरणसम्बन्धी कानुनको आलोचना गर्नुभएको थियो । भ्रमणका क्रममा उहाँलाई भेट्न विभिन्न स्थानमा दूलो जनसमूह उपस्थित भएको थियो । पेरिसको प्लास डे ला कन्कोर्डमा

आयोजित प्रार्थना सभामा करिब आठ लाख मानिस सहभागी भएको आयोजकले बताएका छन् ।

सोमबार बिहान लुदेँसबाट मेट्टजतर्फको उडानमा पोप सवार एयर फ्रान्सको चार्टर विमानलाई दुई फ्रान्सेली लडाकु विमानले सुरक्षा प्रदान गरेका थिए ।

फ्रान्स भ्रमणको अन्तिम कार्यक्रमका रूपमा पोपले मेट्ट जको सेन्ट स्टेफन क्याथेड्रलमा प्रार्थना सभा सञ्चालन गर्नुभएको

थियो । गोथिक वास्तुकलाको नमुनाका रूपमा रहेको उक्त क्याथेड्रलका रज्जिन सिसाका झ्यालमध्ये केही यहुदी कलाकार मार्क शागालले डिजाइन गरेका थिए ।

शुमानको युरोपेली एकतामा योगदान

दोस्रो विश्वयुद्ध सकिएको पाँच वर्षपछि सन् १९५० मा रोबर्ट शुमानले प्रस्तुत गरेको ‘शुमान घोषणापत्र’ युरोपेली एकताको महत्वपूर्ण आधार मानिन्छ । घोषणापत्रमा फ्रान्स र जर्मनीबीच कोइला तथा इस्पात उत्पादनलाई एकीकृत गर्न युरोपेली कोइला तथा इस्पात समुदाय स्थापना गर्ने प्रस्ताव गरिएको थियो ।

दोस्रो विश्वयुद्धपछि आर्थिक सहकार्यका माध्यमबाट फ्रान्स र जर्मनीबीच अर्को युद्धको सम्भावना अन्त्य गर्ने उद्देश्य उक्त प्रस्तावमा रहेको थियो । युरोपेली कोइला तथा इस्पात समुदाय पछि युरोपेली सङ्घमा परिणत भएका संस्थाको पूर्ववर्तीमध्ये एक बन्यो ।

नाजी शासनका बेला कैदमा परेका शुमानलाई सन् २०२१ मा क्याथोलिक चर्चले ‘पूज्य’ घोषणा गरेको थियो । यो उहाँलाई सम्भावित सन्त घोषणा गर्ने प्रक्रियाको एउटा चरण हो ।

एजेन्सी - विराट कोहली र शुभमन गिलको शतकसँगै भारतले वेस्ट इन्डिजविरुद्धको पहिलो एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय (ओडिआई) मा ८ विकेटको सहज जित निकालेको छ।

तिरुवनन्तपुरममा वेस्ट इन्डिजले दिएको २ सय ९६ रनको लक्ष्य भारतले ४१.४ ओभरमा २ विकेट गुमाएर पूरा गयो। कोहली १ सय ३९ रनमा अर्धजित रहँदा कप्तान गिलले १ सय १० रन बनाए।

कोहलीले १ सय ४७ बलमा ११ चौका र ९ छक्का प्रहार गरे। उनको यो ओडिआई करियरको ५५औँ शतक हो। शतकसँगै उनले अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटमा १५ हजार रन पनि पूरा गरेका छन्। लिस्ट ‘ए’ क्रिकेटमा भने कोहलीको शतक संख्या ६० पुगेको छ, जुन सचिन तेन्दुलकरको कीर्तिमानसँग बराबरी हो।

गिलले १ सय २ बलमा १२ चौका र २ छक्कासहित १ सय १० रन बनाए। उनले ६७औँ ओडिआई इनिङ्समा १०औँ शतक पूरा गरेका छन्। ओडिआईमा छिटो १० शतक पूरा गर्ने उनी तेस्रो खेलाडी बनेका छन्।

यसअघि टस हारेर ब्याटिङ गरेको वेस्ट इन्डिजले निर्धारित

५० ओभरमा ७ विकेट गुमाएर २ सय ९५ रन बनाएको थियो।

ओपनर जस्टिन गिब्सले १ सय १ रन बनाए। उनको यो ओडिआई करियरको पहिलो शतक हो। गिब्सले जोन क्याम्बेलसँग पहिलो विकेटका लागि १ सय ३५ रनको साझेदारी गर्दै वेस्ट इन्डिजलाई बलियो सुरुवात दिलाएका थिए। क्याम्बेलले ६२ रन बनाए।

तर, भारतका स्पिनर कुलदीप यादवले मध्यक्रममा लगातार विकेट निकाल्दै वेस्ट इन्डिजको रनगति रोकिदिए। कुलदीपले ४० रन खर्चेर ४ विकेट लिए। उनले वेस्ट इन्डिजका सुरुआती ५ मध्ये ४ विकेट आफ्नो नाममा लेखाए।

१ सय ७६ रनमा एक विकेटको अवस्थामा रहेको वेस्ट इन्डिज कुलदीपको प्रभावसँगै १ सय ९८ रनमा पाँच विकेट

गुमाउने अवस्थामा पुगेको थियो। त्यसपछि अमिर जाहुले ४३ बलमा ५८ रनको आक्रामक इनिङ्स खेल्दै टोलीलाई २ सय ९५ रनसम्म पुर्‍याए।

भारतले लक्ष्य पछ्याउँदा भने वेस्ट इन्डिजका बलरमाथि सुरुदेखि नै दबाब बनार्यो। गिलले एकातर्फ संयमित ब्याटिङ गर्दै रन जोडिरहँदा कोहलीले आक्रामक शैली अपनाए।

कोहलीले अल्जारी जोसेफविरुद्ध विशेष आक्रामक ब्याटिङ गरे। उनले जोसेफको बलमा तीन छक्कासहित ५३ रन बनाए। कोहलीले आफ्नो शतक पनि छक्काबाट पूरा गरेका थिए।

४१.४ ओभरमा लक्ष्य पूरा गरेसँगै भारतले तीन खेलको ओडिआई सिरिजमा १-० को अग्रता लिएको छ।

अमेरिका-चीनले घटाउन सक्ने करका वस्तुको सूची सार्वजनिक

एएफपी सान फ्रान्सिस्को । संयुक्त राज्य अमेरिका र चीनबीच व्यापारिक वस्तुमा कर घटाउने विषयमा सहमति जुटाउने तयारी भइरहेका बेला ह्वाइट हाउसले दुवै देशले कम कर लगाउन सक्ने वस्तुको सूची सार्वजनिक गरेको छ । यद्यपि, कुन वस्तुमा कति कर घटाउने र त्यसको समयतालिका भने सार्वजनिक गरिएको छैन ।

ह्वाइट हाउसले आइतबार सार्वजनिक गरेको विवरणअनुसार अमेरिका र चीनले कर घटाउन सकिने वस्तुको सूची समीक्षा गर्नेछन् र ती वस्तुमा दुवै पक्षले व्यापारिक रूपमा कम कर लगाउने व्यवस्था गर्ने उद्देश्य राखिएको छ । यो व्यवस्थाले दुवै दिशामा करिब ३० अर्ब अमेरिकी डलर बराबरका वस्तुलाई समेटेनेछ ।

अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्प र चिनियाँ राष्ट्रपति सी जिनिपिङले शुक्रबार व्यापारलगायत विषयमा छलफल गर्दै शिखर बैठक सम्पन्न गर्नुभएको थियो । सीको वासिङ्टन भ्रमणपछि ह्वाइट हाउसले गैरसंवेदनशील वस्तुमा थप अनुकूल कर व्यवस्था गर्न सफारिस गर्ने विषयमा सहमति भएको घोषणा गरेको थियो । बेइजिङले शनिबार उक्त

सम्झौताको पुष्टि गरेको छ ।

अमेरिकाले चीनबाट आयात हुने आससजाय, क्रिसमसका सजावटी सामग्री, घरेलु सामान तथा खेलकुद सामग्रीलगायत ७७ वर्गका वस्तुमा कर घटाउन सक्ने सूचीमा उल्लेख छ ।

त्यसैगरी, चीनले अमेरिकाबाट आयात गर्ने वस्तुको सूचीमा गाईको मासु, सुँगुरको मासु, कुखुराको मासु तथा समुद्री खाना, अन्न, दुधजन्य पदार्थ, टिक्सकी, कोइला र काठलगायत एक हजार ६०० भन्दा बढी वर्गका वस्तु समावेश छन् ।

ह्वाइट हाउसका अनुसार चीनले सन् २०२७ र २०२८ मा अमेरिकाबाट कस्तौमा एक करोड मेट्रिक टन कोइला आयात गर्न पनि सहमति जनाएको छ ।

राष्ट्रपति ट्रम्प र सीले गत वर्ष दक्षिण कोरियामा भएको बैठकमा व्यापार युद्धविरामका लागि सहमति गर्नुभएको थियो । त्यसअघि दुई देशबीचको व्यापार विवादका क्रममा केही वस्तुमा कर १०० प्रतिशतभन्दा बढी पुगेको थियो ।

उक्त व्यापार युद्धविराम सुरुमा नोभेम्बरमा समाप्त हुने तय भए पनि दुवै पक्षले त्यसलाई जनवरी १० सम्म विस्तार गर्न सहमति गरेको अमेरिकी अर्थमन्त्री स्कट बेसेन्टले बताउनुभएको छ ।

भारतमा बाढीपहिरोमा ६२ जनाको मृत्यु

एपी लखनऊ । भारतको उत्तरी राज्य उत्तर प्रदेशमा तीन दिनदेखिको भारी वर्षापछि आएको बाढीमा परी कम्तीमा ६२ जनाको मृत्यु भएको छ भने ४६ जना घाइते भएका छन् । बाढीका कारण एक हजारभन्दा बढी घरमा क्षति पुगेको राज्य सरकारले सोमबार जनाएको छ ।

भारी वर्षाले राज्यका विभिन्न जिल्लामा बाढी आएपछि राजधानी लखनऊसहित केही क्षेत्रमा सोमबार विद्यालय बन्द गरिएको छ । उद्धार टोलीले बाढी प्रभावित क्षेत्रबाट मानिसलाई सुरक्षित स्थानमा सारिरहेका छन् । स्थानीय बासिन्दालाई जलमग्न क्षेत्रमा अनावश्यक यात्रा नगर्न तथा तीव्र

गतिमा बग्ने नदी, खोला र नालाबाट टाढा रहन आग्रह गरिएको छ ।

लखनऊस्थित क्षेत्रीय मौसम विज्ञान केन्द्रका वरिष्ठ वैज्ञानिक अतुल कुमार सिंहका अनुसार बङ्गालको खाडीमा विकसित मौसम प्रणाली कमजोर हुँदै गएकोले सोमबारदेखि वर्षा कम हुने अपेक्षा गरिएको छ । उहाँका अनुसार मन्त्रालयसम्म राज्यका पूर्वी र पश्चिमी भागमा हल्का वर्षा भने जारी रहन सक्नेछ ।

बाढीको प्रभाव भारतको पूर्वी राज्य ओडिसामा पनि परेको छ । त्यहाँ ७५ हजारभन्दा बढी मानिसलाई बाढी प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएको अधिकारीहरूले बताएका छन् ।

निर्वाचन आयोगमाथि विपक्षीको दबाब

एएफपी नयाँदिल्ली । भारतमा मतदाता सूचीको विशेष गहन संशोधन (एसआइआर) प्रक्रियामा अनियमितताको आरोप लागेपछि निर्वाचन आयोगमाथि छानाविनको दबाब बढेको छ । विपक्षी दलहरूले मुख्य निर्वाचन आयुक्त ज्ञानेश कुमारको राजीनामा र सर्वोच्च अदालतको नेतृत्वमा अनुसन्धानको माग गरेका छन् ।

‘द इन्डियन एक्सप्रेस’ को गत हप्ताको अनुसन्धानात्मक समाचारअनुसार एसआइआरसँग सम्बन्धित केही महत्त्वपूर्ण निर्णय तीनमध्ये दुई निर्वाचन आयुक्तको स्वीकृतिबिना लिइएको हुन सक्ने देखिएको छ । निर्वाचन आयोगले भने आफ्ना सबै निर्णय सर्वसम्मत र कानूनी रूपमा मान्य रहेको भन्दै आरोप

अस्वीकार गरेको छ ।

विपक्षी दलहरूले एसआइआरका क्रममा लाखौं मतदाताको नाम सूचीबाट हटाइएको र त्यसबाट प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको सत्तारूढ भारतीय जनता पार्टीलाई लाभ पुग्न सक्ने भन्दै लामो समयदेखि प्रश्न उठाउँदै आएका छन् ।

उक्त दैनिकका अनुसार पछिल्लो १० महिनामा दुई निर्वाचन आयुक्तले एसआइआरका महत्त्वपूर्ण निर्णयबारे कम्तीमा १४ पटक औपचारिक असहमति जनाएका छन् र एक करोड ३० लाख मतदाता छुटेको बताइएको छ ।

भास्खा नाघेको कर्जा बुझाउने बारे कृषि विकास बैंक लि. ढल्केवर शाखाको २१ दिने सूचना

यस बैंकको तपसीलका कार्यालयहरुबाट तपसील बमोजिमका व्यक्तिक/फर्म/कम्पनीहरूले निम्न उद्देश्यका लागि विभिन्न मितिमा कर्जा लिई हालसम्म कर्जा नबुझाई भाखा नाघी निम्न लेखिए बमोजिम अनुसारको रकम बुझाउने सम्बन्धमा सम्बन्धित कार्यालयले वारम्बार ताकेता गर्दा पनि आलटाल गरी बुझाउनु पर्ने कर्जाको साँवा, व्याज तथा बैंकले पाउनु पर्ने अन्य रकम समेत नबुझाएको हुँदा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले २१ दिन भित्र सम्बन्धित कार्यालयमा बुझाउनका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ । उल्लेखित मिति भित्र पनि रकम दाखिला हुन नआएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३, कृषि विकास बैंक लि. को कर्जा असुली कार्यविधि तथा प्रचलित ऐन नियम बमोजिम कर्जा लिदा लेखिदिएको धितो लिलाम बिक्री वा अन्य व्यवस्था गरी बैंकको सम्पूर्ण लेना रकम असूल उपर गरिने ब्यहोरा समेत जानकारी गराउदछौं । साथै तपसील बमोजिमका व्यक्तिक/फर्म/कम्पनीहरूलाई बैंकबाट कर्जा लिन मञ्जूरीनामा दिने ब्यक्तिहरूलाई समेत यसै सूचनाद्वारा कर्जा बुझाउन जानकारी गराईएको छ ।

सम्बन्धित कार्यालयको नाम :श्री कृषि विकास बैंक लि. शाखा कार्यालय ढल्केवर. धनुषा

क्र. सं.	ग्राहकको नाम(फर्म र प्रोपराइटको नाम/कम्पनी तथा संचालकको नाम)	फाइल न.	आई.डी न.	बाबु/पतिको नाम	बाजे/ससुराको नाम	ठेगाना	कर्जाको उद्देश्य	साँवा रकम रु	मिति २०८३/०६/०८ सम्मको व्याज तथा अन्य रकम	जम्मा तिर्नुपर्ने रकम
१	लामा होटल (प्रो. सुवार स्याङदन)	१०३४९	१२९४३७९	चित्रमान स्याङदन	मखन सिङ	धनुषाधाक न.पा ९	व्यापार कर्जा	३००००००।००	९९१,४४३।००	३,९९१,४४३।००
२	सुनिल कुमार महतो	११३६९	५५२४६८५	जगदेव महतो कोइरी	दयाराम महतो	मिथिला न.पा ८	सरल कृषि कर्जा	१,९००,०००।००	६२,७०२।३०	१,९६२,७०२।३०
३	राम एकबाल महतो	११२०८	५४९८६५९	जुलुम महतो कोइरी	माजी महतो	बटेश्वर गा.पा. ४	घरायसी कर्जा	३१०,०००।००	२०,३४१।००	३७०,३४१।००
४	राम एकबाल महतो	११२०८	५४९८६५९	जुलुम महतो कोइरी	माजी महतो	बटेश्वर गा.पा. ४	सरल कृषि कर्जा	२,०००,०००।००	७६,४३०।१८	२,०७६,४३०।१८
५	बिजय कुमार साह तेली	११३५२	५४८४८८२	फेल्युन साह	राम लखन साह	क्षरेश्वर न.पा. ९	सरल कृषि कर्जा	२,०००,०००।००	५१,२३८।००	२,०५१,२३८।००
६	श्याम कुमारी मगर	१०९२९	५००३८७१	शिव बहादुर मगर	मकर बहादुर मगर	मिथिला न.पा ५	सरल कृषि कर्जा	७५५,०००।००	६८,१८१।२२	८४३,१८१।२२
७	एक बहादुर बस्नेत	१०६८४	१५२८१८२	लाल बहादुर बस्नेत	गगन सिंह बस्नेत	मिथिला न.पा ९	सरल कृषि कर्जा	१५०००००	३२,३९६।००	१,५३२,३९६।००
८	बिनोद कुमार ठाकुर	८०६३	६८२५८७	बिशेश्वर प्रसाद ठाकुर	मधु ठाकुर	बटेश्वर गा.पा. ४	सरल कृषि कर्जा/ घरायसी कर्जा	२,८००,०००।००	१०३,२५१।००	२,९०३,२५१।००
९	बिमला कुमारी श्रेष्ठ	४७८१	६८०८५७	सन्तमान श्रेष्ठ	बाबुलाल श्रेष्ठ	मिथिला न.पा ९	सरल कृषि कर्जा	९१०,०००।००	२१,४९७।८३	९७१,४९७।८३
१०	महेन्द्र गोहीवार यादव	७२९४	६८०४१७	जिवज गोहीवार यादव	हितलाल गोहीवार यादव	यज्ञभूमि ४	सरल कृषि कर्जा	७३०,०००।००	१२,०२५।५०	७४२,०२५।५०
११	मिथिला कृषि फार्म (प्रो. रंजित कुमार महतो)	१०८६६	६८०४१७	अरुण कुमार महतो	कुशेश्वर महतो	मिथिला न.पा ६	सहुलियत कर्जा, एग्रो प्रोडक्सन कर्जा	९,५५१,१४१।००	४१५,५६३।००	९,९६६,७०४।००
१२	न्यू पुजा मत्सय कृषि तथा पशुपालन फार्म(शोभा कुमारी महतो)	११३५३	५५१९९३७	मनोज कुमार महतो	बिशेश्वर महतो	मिथिला न.पा ८	सरल कृषि कर्जा	१७०००००।००	५१८९७।६	१,७५१,८९७।६०
१३	प्रमोद कुमार महतो	१०२०२	६८१०२८	बचकुन महतो	मंगल महतो	मिथिला न.पा ८	सरल कृषि कर्जा/ व्यक्तिगत ओ.डी	३४९००००।००	३९०,४९१।९७	३,८८०,४९१।९७
१४	भरतपुर कन्डोकसन(प्रो.मनोज कुमार साह)	१०४५०	१०८३८२०	बेचन साह	संगम साह	गणेशमान चारनाथ न.पा.१.	व्यापार कर्जा	२,९६१,८९१।३३	९४,०४९।६६	३,०५५,९४१।९९
१५	जगदिश महतो कोइरी	१११६२	५४५१४१८	सरजग महतो	प्रभू महतो	बेगाडावर गा. पा.१	सरल कृषि कर्जा	२००००००।००	५९,२७८।००	२,०५९,२७८।००
१६	भगवती देवी	१००९१	६८०४३३	गुदारी ठाकुर	कुशेश्वर ठाकुर	मिथिला न.पा ८	सरल कृषि कर्जा	१५०००००।००	९७,४६८।५७	१,५९७,४६८।५७
१७	गायत्री कम्पेटीक एण्ड जेनेरल स्टोर्स(प्रो.कृष्ण कुमार काफ्ळाकी)	११३२४	५५१५४००	तुलवीर काफ्ळाकी	दाल बहादुर काफ्ळाकी	मिथिला न.पा ६	व्यापार कर्जा	२००००००।००	२१९,६६४।८३	२,२१९,६६४।८३
१८	शिव कुमारी देवी महतो	१०९१२	५३९४३०३	फुलेश्वर महतो कोइरी	सितइ महतो	धनुषाधाक न.पा ५	सरल कृषि कर्जा	८००,०००।००	३५,३६१।४	८३५,३६१।४
१९	लबकुश कृषि तथा पशुपालन फर्म(प्रो.रामकली कुमारी)	११००९	५४१५८००	बेचन महतो	गोसाई महतो	मिथिला न.पा ८	एग्रो प्रोडक्सन कर्जा	२३०००००।००	२१२,०१४।५३	२,५१२,०१४।५३
२०	जितेन्द्र किराना पसल (प्रो. महेन्द्र साह)	१०३४७	६८१३६५	सोनेलाल साह	पञ्चु साह	मिथिला न.पा ९	व्यापार कर्जा	७०००००।००	९३,८४३।००	९३,८४३।००

कृषि विकास बैंक लि.
मधेश प्रदेश कार्यालय, जनकपुर

कृषि विकास बैंक लि.
मधेश प्रदेश कार्यालय, जनकपुर

प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत माग गर्दै नगरपालिकामा तालाबन्दी

टुडे समाचारदाता
जलेश्वर । गत ४५ दिनदेखि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतविहीन हुँदा नगरपालिकाको प्रशासनिक तथा सेवा प्रवाह प्रभावित भएको भन्दै महोत्तरीको भंगहा नगरपालिकाका मेयर सज्जीव कुमार साहले नगरपालिका कार्यालय तथा सबै वडा कार्यालयमा तालाबन्दी गरेका छन् ।

सम्बन्धित निकायलाई दबाब दिने उद्देश्यले नगर प्रमुख साहले सोमबार नगरपालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयमा तालाबन्दी गरेका हुन् । तालाबन्दीपछि उनले कार्यालयका चाबी महोत्तरीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी इन्द्रदेव यादवलाई हस्तान्तरण गरेका छन् । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नहुँदा नगरपालिकाको नियमित प्रशासनिक तथा वित्तीय कामकाज प्रभावित मात्रै होइन कर्मचारी तथा पदाधिकारीको तलब भत्ता, सेवा सुविधाको भुक्तानी, विकास निर्माणसँग सम्बन्धित काम तथा नागरिकलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने नियमित सेवासमेत प्रभावित भएको कारण बाध्य भएर पालिकामा तालाबन्दी गर्नुभएको मेयर साहले बताएका छन् ।

उनले मन्त्रालयले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतका रूपमा खटाएका कर्मचारी लामो समयसम्म कार्यालयमा हाजिर नहुँदा नगरपालिका प्रशासनिक रूपमा नेतृत्वविहीनजस्तै बन्न पुगेको बताए । चाडपर्व नजिकिँदै गएको अवस्थामा कर्मचारी तथा पदाधिकारीले पाउनुपर्ने तलब भत्ता समेत पाउन नसक्ने अवस्था रहेकाले यसलाई तत्काल समाधान गर्न मेयर साहले माग गरे ।

नगरपालिकामा ४५ दिनदेखि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत छैनन् । मन्त्रालयले कर्मचारी खटाइसकेको छ । तर, उहाँ हाजिर हुनुभएको छैन । पटकपटक सम्बन्धित निकायलाई जानकारी गराउँदा पनि समस्या समाधान नभएपछि बाध्य भएर तालाबन्दी गर्नुपरेको हो,' नगर प्रमुख साहले भने ।

उनले जनताको सेवा रोक्ने आफ्नो उद्देश्य नभएको स्पष्ट पार्दै सेवा प्रवाहलाई नियमित बनाउन नै तालाबन्दीमार्फत सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराउन खोजिएको बताए ।

'जनतालाई सहज र प्रभावकारी सेवा दिनका लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत आवश्यक छ । हामीले कसैलाई दुःख दिन वा कार्यालय बन्द गराउन खोजेका होइनौं । तत्काल अधिकृत पठाएर कार्यालयको काम नियमित गराउन दबाब दिएका हौं,' उनले भने ।

भंगहा नगरपालिकाका अनुसार भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयअन्तर्गतको स्थानीय तह कर्मचारी प्रशासन शाखाले २०८३

भदौ १ गतेको पत्रमार्फत कर्मचारी संकेत नम्बर १७९५४७ भएका खिमराज भुसाललाई भंगहा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतका रूपमा खटाएको थियो । तर, मन्त्रालयको पत्र आएको लामो समय बितिसकदा पनि भुसाल नगरपालिकामा हाजिर भएका छैनन् ।

उनलाई हाजिर गराउन सम्बन्धित मन्त्रालयमा पटकपटक जानकारी गराउँदै आवश्यक पहल तथा ताकेता गरिएको नगरपालिकाले जनाएको छ । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको अनुपस्थितिका कारण प्रशासनिक, वित्तीय तथा विकाससम्बन्धी काम प्रभावित भएको भन्दै नगरपालिकाले तत्काल समस्या समाधान गर्न माग गर्दै आएको थियो ।

यसअघि नगरपालिकाले तीन दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत हाजिर नभएमा अति आवश्यक सेवाबाहेक सम्पूर्ण कामकाज बन्द गर्ने चेतावनीसमेत दिएको थियो । नगर प्रमुख साहले अब पनि सम्बन्धित निकायले समस्या समाधान नगरे नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई नियमित बनाउने विषयमा थप कदम चाल्न बाध्य हुने चेतावनी दिएका छन् ।

कर्मचारी सरुवामा मन्त्रीको खेलौँची तीन वर्ष नपुग्दै पूर्वाधार बारामा १० कार्यालय प्रमुख सरुवा

मन्त्रीले आफू अनुकुल सेटिङका आधारमा काम गर्न गर्दै आएको कार्यालय प्रमुख सरुवाले चर्को आलोचना भइरहेको छ । ३ वर्ष नपुग्दै १०/१० वटा कर्मचारी सरुवाले मन्त्रीको नियत प्रष्टयाउँछ ।

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । वर्षौंसम्म निजामती वा प्राविधिक कर्मचारीले एउटै कार्यालयमा बस्ने प्रवृत्तिका बीच मधेश प्रदेश सरकारको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय मातहत रहेका पूर्वाधार विकास कार्यालयमा तीन वर्ष नपुग्दै १० वटा कार्यालय प्रमुख फेरिएको छ ।

कार्यालय सञ्चालनको ३ वर्ष नबित्दै १०/१० वटा कार्यालय प्रमुख परिवर्तनपछि मधेश सरकारको नियतमाथि नै प्रश्न उठ्न थालेको छ । मन्त्रीले आफू अनुकुल सेटिङका आधारमा काम गर्न गर्दै आएको कार्यालय प्रमुख सरुवाले चर्को आलोचना भइरहेको छ । ३ वर्ष नपुग्दै १०/१० वटा कर्मचारी सरुवाले मन्त्रीको नियत प्रष्टयाउँछ ।

पछिल्लोपटक मन्त्रालयमै निमित्त प्रदेश सचिवका रूपमा कार्यरत सञ्जयप्रसाद साहलाई बारामा पठाउने निर्णय गरिएको छ । प्रदेश सरकारको भदौ २५ गतेको निर्णयअनुसार साहलाई उक्त कार्यालयको जिम्मेवारीमा खटाइएको हो ।

२०८० भदौ २० गते जिल्लाको सदरमुकाम कलैयामा पूर्वाधार विकास कार्यालय स्थापना हुँदा राजेन्द्र साहलाई निमित्त कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारी दिइएको थियो । एक वर्ष ३ महिना १५ दिन काम गरेपछि उनलाई सरुवा गरियो । त्यसपछि कार्यालय प्रमुख खेलौँचीको क्रम बढेको हो । ०८१ फागुन ४ गते ओमकुमार साह कार्यालय प्रमुखका रूपमा हाजिर भए । तर, उनलाई १५ दिनसम्म पनि बस्न नदिएँ मन्त्रालयले फागुन २१ गते सरुवा गरी पुनः राजेन्द्र साहलाई निमित्त कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारी दिइयो ।

राजेन्द्र साहले जिम्मेवारी सम्हालेको दुई महिना नबित्दै अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले नारायणी अस्पतालको आकस्मिक

कक्ष भवन निर्माणको ठेक्का प्रक्रियामा १ करोड ८४ लाख ३८ हजार ४ सय ५८ रुपैयाँ अनियमितता गरेको आरोपमा तत्कालीन निमित्त प्रमुख साहसहित ९ जनाविरुद्ध विशेष अदालतमा मुद्दा दायर भएपछि साह निलम्बनमा परे ।

साह निलम्बनमा परेपछि २०८२ जेठ ४ गते रिपुकुमारी यादवलाई निमित्त कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारी दिइयो । तर, उनलाई पनि चार महिनामा पनि बस्न नदिएँ मन्त्रालयले सरुवा गरी सञ्जयकुमार यादवलाई निमित्त कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारी दिइयो । सञ्जयकुमार यादव पनि २१ दिनमै सरुवा भएपछि मन्त्रालयले २०८२ कात्तिक २ गते पुनः ओमकुमार साहलाई कार्यालय प्रमुखको पठायो ।

साहले करिब ६ महिना अर्थात् २०८२ चैत १० गतेसम्म जिम्मेवारी सम्हाले । सोही क्रममा राजेन्द्र साह अदालतबाट सफाई पाएपछि पुनः निमित्त कार्यालय प्रमुखको रूपमा जिम्मेवारी दिइयो । तर, उनले पनि २० दिनभन्दा बढी काम गर्न पाएनन् । संघीय सरकारले अन्तरप्रदेश सरुवा गरेपछि २०८३

वैशाख २२ गते हेमन्तलाई कार्यालयको जिम्मेवारी दिइयो ।

हेमन्तले आफूले कार्यालयको जिम्मेवारी सम्हाल्न नसक्ने भन्दै मधेश प्रदेश सरकारको मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयलाई लिखित जानकारी गराएपछि मन्त्रालयले २०८३ जेठ २५ गते पुनः ओमकुमार साहलाई नै पुनः कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारीमा दिएर पठायो । आर्थिक वर्षको अन्तिम समयमा कार्यालयमा हाजिर भएका साहले विकास निर्माणसँग सम्बन्धित काम अघि बढाए पनि केही समयमै पुनः सरुवा गरियो ।

अहिले मन्त्रालयले उनलाई समेत हटाएर निमित्त प्रदेश सचिवका रूपमा कार्यरत सञ्जयप्रसाद साहलाई बारामाको पूर्वाधार विकास कार्यालयमा पठाउने निर्णय गरेको हो । मन्त्री र मन्त्रालयको आफू अनुकुल हित सोचेर हुने सरुवाले सेटिङ लगातार हुने नेतृत्व परिवर्तनले कार्यालयको प्रशासनिक निरन्तरता, योजना कार्यान्वयन र विकास निर्माणको गुणस्तरमा प्रत्यक्ष असर पर्न सक्ने अवस्था देखिएको छ ।

हुँकार मधेशले सहजकर्ता र प्रवक्ता तोके

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । संगठन विस्तारको क्रममा रहेका हुँकार मधेशले अभियानलाई संस्थागत रूपमा अघि बढाउन सहजकर्ता र प्रवक्ता तोकेको छ ।

हुँकार मधेशको केन्द्रीय अभियान बैठकले संविधानसभा सदस्य रामकुमार कश्यपलाई सहजकर्ता र केशव कुमारलाई प्रवक्ताको जिम्मेवारी दिएको हो ।

संगठनको औपचारिक केन्द्रीय संरचना निर्माण हुनुअघि अभियानका गतिविधिलाई समन्वय, सहजीकरण तथा सम्पर्कका माध्यमबाट व्यवस्थित रूपमा अघि बढाउने उद्देश्यले दुई जनालाई जिम्मेवारी तोकिएको हुँकार मधेशले जनाएको छ ।

हुँकार मधेशका अनुसार सहजकर्ताको जिम्मेवारी पाएका कश्यपले अभियानसँग जोडिएका विभिन्न पक्षबीच समन्वय तथा सहजीकरण गर्नेछन् भने प्रवक्ता केशव कुमारले संगठन तथा अभियानका गतिविधिबारे आधिकारिक धारणा सार्वजनिक गर्नेछन् ।

हुँकार मधेशले यसअघि घोषणा गरेको सय दिने मेची-महाकाली हुलाकी यात्रा तथा पुनर्जीकरण अभियान सम्पन्न गरेपछि संगठनको केन्द्रीय संरचना निर्माण गर्ने तयारी गरेको छ ।

अभियानमार्फत विभिन्न क्षेत्रका नागरिक तथा समुदायसँग प्रत्यक्ष सम्पर्क र संवाद गर्दै संगठन विस्तारको आधार तयार गर्ने तयारी अघि बढाइएको जनाइएको छ ।

अभियानपछि संयोजकसहितको केन्द्रीय संरचना निर्माण गरी संगठनलाई थप व्यवस्थित रूपमा अघि बढाउने योजना रहेको हुँकार मधेशले जनाएको छ । त्यसका लागि प्रारम्भिक चरणमा समन्वय र सञ्चारको जिम्मेवारीसमेत तोकिएको

हो । हुँकार मधेशका प्रवक्ता केशव कुमारद्वारा जारी विज्ञापितमा अभियानका विभिन्न विभाग तथा जिम्मेवारीसमेत छिट्टै निर्धारण गरी सार्वजनिक गरिने उल्लेख छ ।

विज्ञापितअनुसार आगामी दिनमा संगठनको संरचना विस्तारसँगै विभिन्न विभागलाई जिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ । त्यसपछि अभियानका गतिविधिलाई संस्थागत गर्दै हुँकार मधेशको केन्द्रीय संरचनालाई पूर्णता दिने तयारी गरिएको छ ।

पर्सा ४ कांग्रेसमा यादव चयन

टुडे समाचारदाता

वीरगञ्ज । नेपाली कांग्रेस सहसचिव नवीन सिंह, तब्रेज अहमद, सहस्रम राउत गदी, किशोरीप्रसाद कानु, पञ्चानन्द मिश्र, रेखा चौधरी, गोमा उपाध्याय, गीता विष्ट र शोभा शर्मा सर्वसम्मत चयन भएका छन् ।

गाउँपालिका-५, मसिहानीमा सम्पन्न क्षेत्रीय अधिवेशनले यादवलाई दोस्रो कार्यकालका लागि क्षेत्रीय सभापतिमा जगरनाथपुर गाउँपालिकाका अध्यक्ष यादवलाई सर्वसम्मत चयन गरिएको हो ।

त्यसैगरी, अधिवेशनबाट क्षेत्रीय सचिवमा बलिष्टर अहमद र सहसचिवमा सञ्जय चौधरी पनि पुनःसर्वसम्मत चयन भएका छन्। कांग्रेसको १५औँ महाधिवेशनका लागि क्षेत्र नं ४ बाट महाधिवेशन प्रतिनिधिमार् पूर्वउद्योगमन्त्री रमेश रिजाल, मधेश प्रदेश सरकारका वनमन्त्री शङ्कर

चौधरी, कांग्रेस पर्साका जिल्ला सहसचिव नवीन सिंह, तब्रेज अहमद, सहस्रम राउत गदी, किशोरीप्रसाद कानु, पञ्चानन्द मिश्र, रेखा चौधरी, गोमा उपाध्याय, गीता विष्ट र शोभा शर्मा सर्वसम्मत चयन भएका छन् ।

क्षेत्र नं ४ को 'क' प्रदेशसभा निर्वाचन क्षेत्रको क्षेत्रीय सभापतिमा जीवनकुञ्ज सापकोटा, उपसभापतिमा मनमोहन महतो थारु, सचिवमा मुकेश महतो तथा सहसचिवमा ललित देवी र सेवालाल महतो कोइरी चयन भएका छन् ।

'क' प्रदेशसभा निर्वाचन क्षेत्रबाट प्रदेश अधिवेशन प्रतिनिधिमार् नेताहरु नवराज फुयाँली, नेपाली प्रसाद कुशवाहा, अफताब मियाँ, दीपेन्द्र चौहान, अनोज चौधरी, सुरेन्द्र महतो, केशव खड्का, रूना माझी र बबितासिंह क्षेत्रीसहित २४ जना निर्वाचित भएका छन् ।

काठ तस्करी आरोपमा तीनजना पक्राउ

टुडे समाचारदाता

रौतहट । वन क्षेत्रबाट अवैध रूपमा सालको काठ ओसारपसार गरिरहेको आरोपमा रौतहटबाट एक जना पक्राउ परेका छन् । जिल्लाको चन्द्रपुर नगरपालिका-७ स्थित रंगपुर साभेदारी वन क्षेत्रबाट काठ तस्करी आरोपमा तिनलाई पक्राउ गरिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

आइतबार राति चन्द्रपुर सब-डिभिजन वन कार्यालय र रंगपुर साभेदारी वनबाट खटिएको संयुक्त वन गस्ती टोलीले नयाँबस्ती कटानीदेखि उत्तरतर्फको वन क्षेत्रमा अनुगमन गर्ने क्रममा काठ ओसार पसार गरिरहेको अवस्थामा ती व्यक्तिहरूलाई नियन्त्रणमा लिएको हो । वन गस्ती टोलीले घटनास्थलबाट २४.७० क्युबिक फिट परिमाणको ५ थान सालको गोलिया काठ, तीन वटा साइकल र एउटा आरा बरामद गरेको छ । पक्राउ पर्ने व्यक्ति चन्द्रपुर नगरपालिका-७ नयाँबस्ती कटानीका स्थानीय बासिन्दा रहेको वन कार्यालयले

जनाएको छ ।

अनुसन्धानको प्रक्रियामा रहेकोले उनको नाम भने खुलाइएको छैन । नियन्त्रणमा लिइएका व्यक्ति, जफत गरिएको काठ तथा अन्य सामग्रीलाई थप अनुसन्धान र आवश्यक कानुनी कारवाहीका लागि डिभिजन वन कार्यालय रौतहटमा बुझाइएको छ । वन क्षेत्रमा हुने अवैध कटान तथा काठ चोरी-तस्करी नियन्त्रण गर्न वन कार्यालयले रातिको समयमा पनि नियमित तथा आकस्मिक गस्ती गर्दै आएको छ ।

यस काठ नियन्त्रण अभियानमा डिभिजन वन कार्यालय रौतहट, चन्द्रपुर सब-डिभिजन वन कार्यालय, रङ्गपुर साभेदारी वन, सशस्त्र प्रहरी बेस सन्तपुर, प्रहरी चौकी बानबहुअरी र प्रहरी चौकी सन्तपुरका कर्मचारीहरूले सहयोग गरेका थिए । वन कार्यालयले वन संरक्षण तथा अवैध काठ कटान र ओसारपसार नियन्त्रणका लागि आगामी दिनमा पनि गस्ती र नियन्त्रणलाई गरिँदै आएको जनाएको छ ।

संगठित अपराधका फरार अभियुक्त पक्राउ

टुडे समाचारदाता

लहान । सिरहा प्रहरीले डकैती, ज्यानमार्ने उद्योग, लागूऔषध, हातहतियार तथा खरखजाना र संगठित अपराध मुद्दामा फरार रहेका एक अभियुक्तलाई पक्राउ गरेको छ । पक्राउ पर्नेमा धनुषाको बिदेह नगरपालिका-५ भिष्मा टोलका करिब ४० वर्षीय 'बट्टी' भने अजय पासवान रहेका सिरहा प्रहरीले जनाएको छ । उनलाई विशेष सूचनाका आधारमा बुधबार साँझ सिरहा नगरपालिका-६ स्थित कमला खोलाको आसपासबाट पक्राउ गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाका जनाएको छ ।

प्रहरीका अनुसार पासवानसहित १२ जनाको समूहले २०८२ मंसिर २ गते राति करिब १ बजे कल्याणपुर नगरपालिका-१२ बेल्हा टोलका भोला महतोका छोरा मुकेश कुमार सिंहको घरमा हतियार देखाएर डकैती गरेको थियो ।

जिन्सीसमेत गरी ९ लाख ७३ हजार ६ सय ५० रुपैयाँ बराबरको धनमाल लुटेको प्रहरीको भनाइ छ । डकैतीपछि भाम्ने क्रममा समूहले बिरेन्द्र महतो र अनिल कुमार महतोमाथि गोली प्रहार गरी घाइते बनाएको प्रहरीले जनाएको छ । घटनापछि समूहका सदस्यहरु फरार रहेका थिए । फरार अभियुक्तको खोजी तथा पक्राउका लागि प्रहरीले अनुसन्धान अघि बढाउँदै आएको थियो । यसै क्रममा विशेष सूचनाका आधारमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय

सिरहाबाट खटिएको प्रहरी टोलीले पासवानलाई सिरहा नगरपालिका-६ स्थित कमला खोलाको आसपासमा हिँडिरहेको अवस्थामा नियन्त्रणमा लिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाका सूचना अधिकारी प्रहरी नायब उपरीक्षक रमेशबहादुर पालले जानकारी दिए ।

पक्राउ परेका पासवानलाई जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहामा ल्याई थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । प्रहरीका अनुसार पासवानविरुद्ध डाँका, ज्यान मार्ने उद्योग, लागूऔषध, हातहतियार तथा खरखजाना र संगठित अपराधसम्बन्धी मुद्दामा अनुसन्धान सम्पन्न भई सिरहा जिल्ला अदालतमा मुद्दा चलिइरहेको छ ।

घटनामा संलग्न अन्य फरार व्यक्तिहरूको खोजी तथा घटनाबारे थप अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाले जनाएको छ ।

मधेश कृषि विश्वविद्यालय

राजविराज न.पा.-३, सप्तरी

कृषि स्नातक (B.Sc. Ag. Hons) तहमा आवेदन फारम भर्ने म्याद पुनः थप सम्बन्धी सूचना

मिति २०८३/०५/१६ गतेको सूचना अनुसार यस मधेश कृषि विश्वविद्यालय कृषि संकाय अन्तर्गत शैक्षिक सत्र २०८३/८४, चार वर्षे कृषि स्नातक तह (B. Sc. Ag. Hons.) मा विद्यार्थी भर्नाका लागि मिति २०८३/०५/१६ गते देखि मिति २०८३/०५/३१ गते दिन बुधबारसम्म आवेदन फारम भर्ने म्याद थप रहेकोमा Online आवेदन फारम भर्ने म्याद मिति २०८३/०६/१५ गते बिहिवार राति १२:०० बजेसम्मका लागि पुनः थप गरिएको व्यहोरा सम्बन्धीत सबैलाई जानकारी गराइन्छ ।